

ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ ЯК СВІТОВІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ

У сучасному світі цифрові платформи стали невід'ємною частиною нашого життя. Вони надають безліч можливостей як для держави і звичайних користувачів, так і для бізнесу. Неможливо аналізувати економіки розвинених країн, не враховуючи особливості функціонування та технологічні тренди в сфері цифрових платформ.

Розглянемо зміст, різновиди цифрових платформ в залежності від виконуваних функцій та їх ключові властивості.

Цифрова платформа – це система, яка складається зі стабільного ядра і периферії, що постійно змінюється, це нова бізнес-модель, яка надає бізнесу і населенню різні ринкові послуги в межах цифрової економіки. У процесі роботи платформи відбувається поєднання декількох груп інтересів, при тому, що корисність продукту або послуги, що надається на платформі, зростає пропорційно збільшенню кількості учасників. Платформа виступає як посередник, що представляє інтереси всіх стейкхолдерів.

Платформи можуть різнитися за функціоналом, однак у більшості з них схожі властивості:

- багатосторонність, що означає здатність координувати різні групи користувачів, наприклад, покупців і продавців;

- наявність прямих мережових екстерналій, які полягають у підвищенні цінності платформи для однієї групи зі збільшенням чисельності її учасників;

- наявність непрямих мережових екстерналій, що полягають у підвищенні цінності платформи для однієї групи зі збільшенням чисельності іншої групи;

- наявність унікальної екосистеми, яка з технічної точки зору є сукупністю компонентів (додатків) технічної основи системи, які підтримуються, як правило, третьою стороною. З організаційної точки зору екосистема складається з сукупності фірм, які взаємодіють між собою і вносять вклад в розвиток платформи;

- наявність додатків (прикладних програм), що представляють основне програмне забезпечення;

- забезпеченість граничними ресурсами, які є програмним забезпеченням та регуляторами, що сприяють тісному співробітництву користувачів;

- ступінь відкритості, що характеризується не тільки організаційними правилами входу і виходу, а також відкритістю, доступністю програмних інтерфейсів та інструментів для розробки.

За класифікацією The Center for Global Enterprise виділяють чотири різновиди цифрових платформ залежно від функцій, що вони виконують (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація цифрових платформ

Н/з	Типи цифрових платформ	Характеристика функцій	Приклади
1	Транзакційні	Забезпечують транзакції між різними групами індивідуумів та організацій	Uber, Amazon, eBay
2	Інноваційні	Складаються з технологічних блоків, на основі яких величезна кількість інноваторів вибудовують вторинні продукти і сервіси. Вторинними інноваторами може бути хто завгодно по всьому світу і разом вони є частиною екосистеми платформи	Android, IOS, Linux
3	Інтеграційні	Складаються з технології, продукту або сервісу, що одночасно виконують функції і транзакційних, й інноваційних платформ	Крамниці прикладних програм App Store, Play Market
4	Інвестиційні	Складаються з організацій, які розробили інвестиційні інструменти і виступають в якості або холдингових компаній, або активних інвесторів, або поєднують ці функції	Kickstarter

На сучасному етапі розвитку серед загальних для всіх платформ трендів дослідники виділяють два основних. По-перше, цифровізації сприяє посиленню подальшої децентралізації. Все більше прав і ресурсів концентрується або в руках сторонніх розробників, або ж безпосередньо у користувачів. По-друге, відбувається посилення інтеграції між різними платформами. Інтеграційні процеси ускладнюють структуру платформ і створюють додаткові виклики, пов'язані з координацією і узгодженням ще більшої кількості інтересів.